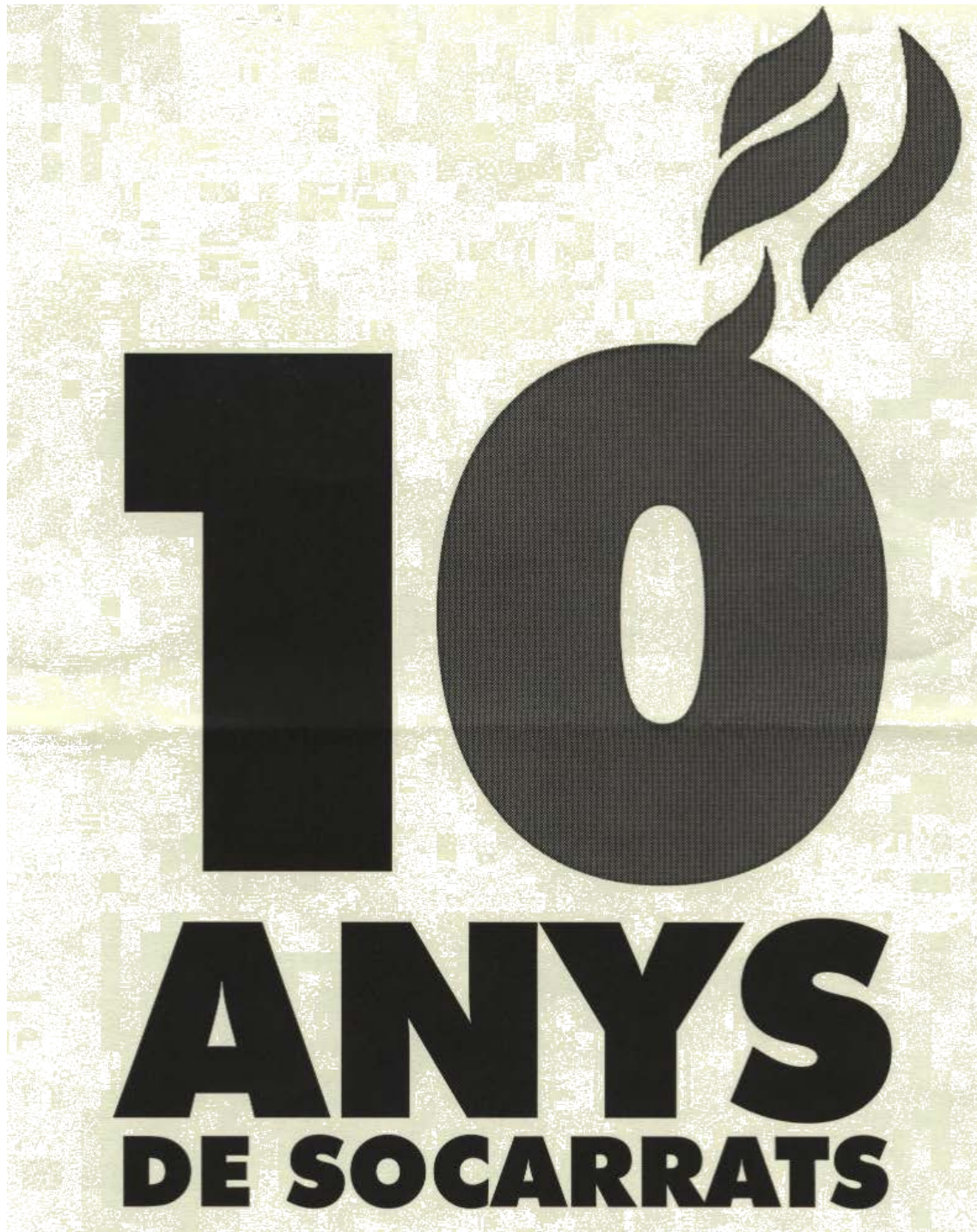

LA VILA

Número 6 - Juny 2004

Associació Cultural Socarrats de Vila-real

Exposició del desè aniversari de
l'Associació a la Casa de l'oli

Gener 1994
Gener 2004

Ningú més ho farà per nosaltres!

Darrerament la nostra llengua està sent protagonista per diversos motius. D'una banda ha esta publicada l'enquesta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua sobre usos lingüístics que ens ha abocat damunt la crua realitat d'unes xifres difícilment maquillables: L'ús del valencià disminueix sensiblement en tots els àmbits tot i que augmente el percentatge o el nombre absolut de persones que en dominen la lectura o l'escriptura. No és cap sorpresa. És la constatació mitjançant un estudi sociològic d'allò que tots sabem per pura intuïció. I alhora és el resultat de la nul·la política lingüística dels darrers governs de la Generalitat, tot i que nul·la no seria l'adjectiu adient atenent que pot confondre's amb "neutra". La Generalitat Valenciana no ha seguit una política lingüística imparcial, la qual cosa tampoc li correspondria, tenint en compte que ha de vetllar per l'especial respecte i protecció de la llengua del País. La Generalitat ha abandonat la llengua dels valencians a la seua pròpia sort, enmig d'un context social, tecnològic, cultural i demogràfic en plena transformació. I això és prendre part per agreujar el procés de substitució lingüística que patim des de fa segles el poble valencià. Això sí, tot ben embolicat amb la retòrica del bilingüisme eteri que al remat suposa que quan fas una cosa en valencià, obligatòriament ha d'anar acompanyada amb la corresponent traducció a l'altra llengua oficial, no siga cosa que algú no ho entenga o puga enfadar-se...

Aquest bilingüisme que només practica (practiquem) una part cada vegada més minsa de la població és l'escut perfecte per a justificar en la realitat una reclusió del valencià en àmbits o bé molt familiars o bé tan formals que estan totalment ritualitzats, sense vitalitat pròpia ni capacitat d'innovació. Una espècie de "llatinització" que sobta de tan evident com és. Per tant, és impensable que per a superar una situació de desigualtat històrica s'invoque un pretés model "neutre" que no done suport a la llengua secularment discriminada. Això es diu hipocresia. I als fets ens remetim: Quants periòdics podem llegir en la nostra llengua? Quantes emissores de ràdio podem escoltar en valencià? Quantes pel·lícules fan als cinemes? Quants video-jocs hi ha? Tampoc cal que parlem de les televisions ni del món empresarial... I per a dir-la, ben grossa: En quina llengua s'expressa habitualment la nostra Administració autonòmica?

L'enquesta de l'AVL feia esment a un fet summament esclaridor; les persones enquestades afirmaven que allí on trobaven un major ús del valencià era en l'Administració local... Veieu normal que en un país que ha de recuperar l'ús de la seua llengua, el pes d'aquest procés, recaiga sobre els municipis? O més bé sobre cada parlant individual, que ha

Socarrat Major 2004 Xarxa Teatre

Pàgina 5

La primera missa en valencià al poble

(entrevista a
Vicent Vicent)

Pàgina 9

Escolta la crida de la vall

(viatge a la
Vall de la Gallinera)

Pàgina 11

Passatemps

Pàgina 13

Llibres

Pàgina 14

Edita:
Associació Cultural
Socarrats

d'enfrontar-se diàriament a situacions disuasòries, quasi heroiques, perquè l'Administració de referència, la Generalitat, no explica ni educa la població en el respecte necessari al valencià. Està clar que així anem malament.

I parlant d'Administracions Públiques és necessari, doncs, que els nostres associats coneguen que els esforços de l'A. C. Socarrats per tal d'aconseguir alguna mena de subvenció del "nostre" Ajuntament en aquella regidoria –la de Cultura- que controla l PP, han pegat en pedra, "ni un gallet". Malgrat aquesta actitud sectària que considera que no ens mereixem ajudes que vénen dels nostres impostos, seguim existint, seguim fent i seguirem treballant.

Encara hi ha més. A l'altra banda del riu Sènia, l'altra Generalitat no ha estat prou hàbil per a mantindre el Govern Balear dins l'Institut Raimon Llull, tot i que ja coneguem les dèries del Sr. Matas. Aquest Institut era l'únic organisme supraautonòmic destinat a la projecció internacional de la llengua catalana i ara ja veieu com coixeja. No està tot perdut. Passats els mesos es poden refer les relacions i segurament el Llull se salvarà. D'altra banda, amb els canvis efectuats al Govern de Madrid, hi ha finalment la possibilitat que la nostra llengua siga reconeguda –no sabem exactament de quina manera- per les instàncies europees, atés que ja era massa evident la discriminació a què estàvem sotmesos els milions de parlants, comparant-nos amb els parlants del maltés, per exemple...

A més, gràcies a un altre Estat, Andorra, podrem votar a Eurovisió una artista que cantarà en la nostra llengua. I, tot i que ens hàgem rist d'Eurovisió alguna vegada, açò constitueix un fet important. Les llengües normals ixen a Eurovisió. Donar-nos compte que ara mateix no parlem una llengua "normal" és el primer pas per a exigir les mesures necessàries per a revertir aquesta situació. Exigir, sí, és l'hora d'exigir. Ningú més ho farà per nosaltres!

Socarrat Major 2004

"XARXA TEATRE"

_semblança a carrec de Josep Lluís Sirera

XARXA TEATRE, premi Socarrat 2004

Una primavera de fa 20 anys es funda Xarxa Teatre. Aquell estiu s'estrena *La Bruixa Maruixa*, un espectacle d'animació infantil basat en relats fantàstics populars. Potser en aquell moment ignoraven la magnitud i l'abast mediàtic, popular i internacional que aconseguirien els seus espectacles amb els anys. Són vint anys solcant els dies, les riberes, els carrers i les places. Vint anys irrompent en les nits, trencant silencis, llepant l'obscuritat amb el foc i el roig i l'esclat de la màgia. Vint anys clamant al cel el passat i el present, el mite i la llegenda. Obrint els ulls i alliberant les goles. La llum i el crit en l'emoció conjunta. Vint anys de Xarxa, de Nel·lo Vilanova i de Leandre Escamilla, d'un grup nodrit d'actors, músics, "il·lusionistes"... Vint anys... *Chapeau!!!*

Actuen per la major part de països d'Europa. Cada vegada els reclamen més de l'Amèrica Llatina, i han les nits de Tunis, el Líbia... Així, una llarga estan atrafegats: a la viatge. Xarrem, no amb una hora, inicien el reflexions i anècdotes, donaven per a allargar hores o dies. Hi podríem és, o així ho pretén, una

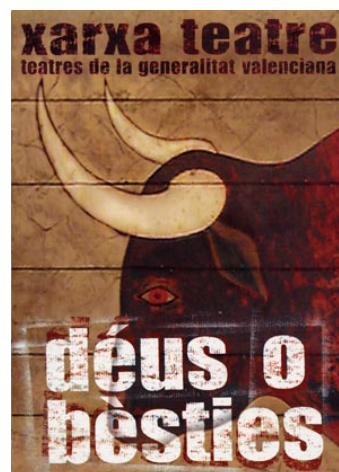
omplit de màgia Marroc, Algèria, llista. Realment vora tenen un nou massa estona però, relat d'històries, que ben bé la conversa durant fer llibres, però açò entrevista.

P. Parleu-me del procés creatiu dels vostres espectacles.

És un procés llarg, de treball i constància. D'entrada hi ha una diferència entre els encàrrecs i els espectacles de procés propi. Els primers són més immediats, hi ha la idea i els diners. Per a la resta, hi ha un procés creatiu pur i dur, de documentació. Després hi ha la part més creativa, artística o teatral. Quan tenim clar què volem dir, hem de pensar com ho diem. A més, en eixa recerca apassionada de documentació, el que trobes et pot fer canviar el que vols dir. Al final hi ha una sèrie de continguts que vols posar a l'escena. Fem la sessió de taula i parlem.

Ells em parlen d'un exemple que crec que val la pena d'explicar per a entendre com va farcint-se eixe procés creatiu. Leandre diu que sempre havia volgut fer un espectacle de bous i que havia estat quinze anys pensant-hi. I Nel·lo conta:

Sempre es parteix de la idea que el bou de Vila-real, quan el maten... la gent va a rentar-se les mans amb la seua sang perquè té un factor curatiu. Nosaltres, des de la intuïció creativa i els coneixements històrics ho vàrem relacionar amb els bous més famosos de la Mediterrània, com Apis o els de Creta. Però no tenia res a vore. A poc a poc comencem a descobrir els déus ibèrics. I veiem l'evolució del bou ibèric dins la religiositat catòlica

espanyola. Llavors ens adonem que el nostre bou és un bou ibèric, i que el que ací es fa no és un fet aïllat sinó que es dóna, ara, en altres llocs.

P. Els vostres espectacles són molt complets. Hi ha arquitectura, pintura, música, pirotènia. Podríem, fins i tot, dir que la part actoral no és la protagonista. Quin aspecte pesa més?

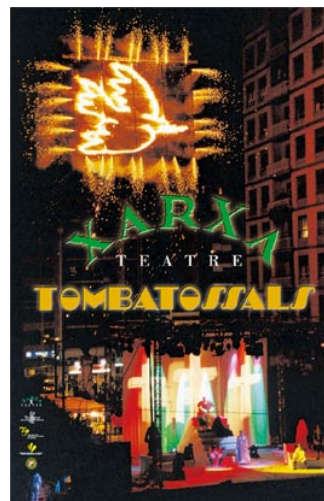
És un puzzle on totes les peces són importants. L'interessant és posar el percentatge ideal de cada cosa. Contem als escenògrafs, als músics, als pintors... el que volem i ells ho plasmen. De tota manera, nosaltres seguim la història del teatre del barroc (Lope de Vega, Calderón), on el concepte de l'autor teatral és un element més dins del concepte teatral, on hi ha unes persones que dirigeixen, que creen. Shakespeare no era considerat l'autor. Ho era el que aconseguia que tota la unió d'elements fóra l'espectacle. La creació artística que fem es compon de moltes coses. Però tot ha d'estar dins una lògica artística que és la que nosaltres imposen.

P. L'art és universal, però en tots els llocs on actueu la gent respon de la mateixa manera?

Sí, la lectura de tota obra artística, la fa el lector. La majoria dels nostres espectacles, malgrat estar molt intel·lectualitzats, són molt viscerals. L'emoció és universal. Intentem que l'espectacle siga autosuficient i universal. Si entres en l'espectacle, t'emociona. Això sí, perquè l'espectador ho entenga, li ho has de donar ben donat. Als xiquets, els encanta *Veles e Vents* i no han llegit mai Ausiàs.

I em posen un altre exemple... Molt poètic, em sembla:

A Extremadura, al segle XIX, entrava un bou a l'habitació nupcial perquè el matrimoni fóra fèrtil. En un altre lloc, com ara a Sud-amèrica, no tenen per què saber això. Però entenen perfectament que allò vol dir un déu de la fertilitat... I ho veuen, i ho senten.

P. En certa manera m'heu respost la pregunta següent. Els vostres espectacles s'entenen?

Se senten, es comprenen i s'adeqüen. Depén del moment emocional, polític... que visca el receptor. Tu has de donar una obra coherent, sensata. Són espectacles molt narratius, profunds, simbòlics, documentats, però allà on arriben ho interpreten i ho viuen.

P. Xucleu d'allà on aneu i en feu barreja, o sou merament mediterranis?

Ens agradaria però no ho fem. Això ho fan molt les companyies franceses. Els creadors se'n van a viure tot un any fora. Però França és un país on estes actituds són molt potenciades des de les institucions culturals i Espanya representa el contrari de tot això. La llàstima és que França va en direcció a Espanya i no a l'inrevés.

P. Vosaltres teniu espectacles que prenen literalment els carrers i d'altres que es representen en un espai més acotat. Què agrada més i a quin tipus de públic?

Depén de l'espectacle, del dia, del moment, del festival. Hi ha països com Suècia on durant nou mesos no viuen al carrer pel fred i els altres tres tampoc perquè no hi estan acostumats. Hi ha països nòrdics que volen *mediterraneitzar* el carrer...

Generalitat Valenciana, Joaquín Hinojosa, va dir en una entrevista que la Comunitat Valenciana és un poc patètica en els interessos, gustos, aficions i impulsos col·lectius...

No l'he llegida sencera i s'ha de ser molt prudent amb els extractes però, amb el que n'he llegit, no hi estic d'acord. De tota manera jo preferisc que al davant de Teatres hi haja un valencià. I ha de canviar radicalment el seu concepte de la difusió del teatre valencià. El millor no és portar gent de fora.

P. L'exdirector artístic de Teatres de la

P. Penseu que és per un complex d'inferioritat?

Crec que és mediocritat. Nosaltres, per exemple, no actuem a València. L'excusa que ens donen és que ja s'ha fet a Castelló. La mediocritat fa que determinades actituds polítiques o de directors artístics els faça tindre

eixe sentiment que per ser valencians som inferiors als altres. Això passa igual que amb l'autoodi a la llengua, autoodi a la nostra societat.

P. Ací, al poble, o, si voleu, a la província, com us trobeu?

Ens trobem com uns *bitxos rars*. Som molt estimats per la gent però no per les institucions. Nosaltres hem sigut represaliats polítics d'alguns regidors (**-i em remeten als exemples d'Ortells i Tàrrrega-**). Crec que és un mal que sobrepassa la dreta o l'esquerra. Més enllà de la ideologia moltes vegades l'important d'un polític és la persona, sobretot en política local.

P. M'agradaria que féreu una declaració ètica o moral davant el món en què vivim, sobretot després dels últims esdeveniments polítics i socials.

N.V.: Tombatossals. El problema de les guerres és que se sap quan comencen però no quan acaben. Ara, qualsevol barbaritat en un procés de guerra és possible.

L. E.: Humanisme. Haurem de reinventar-lo i tornar-hi.

P. Fins a quin punt creieu que els artistes, com a col·lectiu intel·lectual, us heu de moure, per una banda, i com creieu que podeu influir en la societat?

Els artistes sempre hem sigut una espècie de líders per a la nostra societat. M'agrada molt que Almodóvar haja assumit el seu paper de lideratge enfront de la pau. Clar, que hi ha artistes que representen tot el contrari...

Els són l'essència de Xarxa Teatre, premi Socarrat d'enguany. Premi més que merescut, per haver aconseguit durant tants anys prendre els carrers i l'ànima del públic que gaudeix fidelment amb cada espurna, amb cada imatge, amb cada metàfora, amb cada melodia, amb el treball... la màgia irresistible d'un grup que farà, que ha fet, història.

Escoltem la crida de la Vall!

No és gens difícil deixar-se seduir per la Vall de Gallinera. Un territori humil i clarament delimitat que acull ràpidament qui el trepitja. Situada a l'extrem nord-occidental de la Marina Alta, es troba al tall de les comarques del Comtat i la Safor, certament al cor d'allò que s'anomena el País Valencià profund. Una carretera i un riu són la seua columna vertebral i l'eix que uneix els diferents pobles que conformen la Vall. Els seus habitants són coneguts per la seua parla "salada", hereva de la repoblació mallorquina, posterior a l'expulsió dels moriscs del 1.609, tot i que cada vegada amaguen més aquesta característica davant els forasters. Els "garruts", com també s'anomenen els repobladors mallorquins, han fet de la Marina Alta, i en menor mesura també de la Marina Baixa, un espai ple de rareses lingüístiques on a cada poble es pot observar una peculiaritat, a uns llocs fonètica i a d'altres lèxica, o totes dues.

Per al viatger ensinistrat tota la Marina, antigament dita també "el Marquesat", esdevé un territori que, tot i sent una part més del País Valencià, compta amb un fet diferencial clarament identificable. D'una banda hi és la profunda petjada deixada pels pobladors moriscs i de l'altra hi ha l'especificitat mallorquina dels repobladors. Això fa necessàriament que reconeguem una "valencianitat" diferent, amb trets d'altres terres de parla catalana que ens sorprendran. No debades Dénia era la capital d'un regne musulmà que comprenia les Illes Balears. I és que estem a una zona que s'obri a la mar, on la comunicació amb l'illa d'Eivissa és i ha estat sempre un fet quotidià... Després parlarem de la "balearització".

Anem, sense més preàmbuls a la nostra Vall! Conec tres camins per a arribar-hi: L'u és de Pegò amunt per la carretera que duu a

l'Atzúbia i que travessa tota la Vall de Gallinera per a continuar fins a la mateixa ciutat d'Alcoi. Aquest és el més ràpid i senzill de trobar. Un altre és anar per la Vall d'Alcalà, al sud de la nostra Vall, i ara sí, fent senderisme arribar al Castell d'Al-Azraq per a després baixar la muntanya i trobar-nos amb el darrer dels pobles de la Vall (Benissili). L'altre camí és ja per a excursionistes i aventurers experimentats i consisteix a arribar-hi des de Gandia... Anirem a Vilallonga de la Safor i agafarem el camí de l'antic tren Alcoi - Gandia (el tren dels anglesos). No sense esforç pujarem fins a la pedrera de Vilallonga pel Racó del Duc; des d'on podrem contemplar una magnífica vista del Circ de la Safor. Continuarem per la plataforma d'aquest vell ferrocarril que transcorre apegat al riu Serpis, travessarem ponts i túnels foscos i farem camí encaixonats entre alts cingles, just per un lloc anomenat el Barranc de l'Infern, on hi ha la *Fàbrica de l'Infern* (una central hidroelèctrica) i... Oh, casualitat!! A la casa que hi ha davant la *Fàbrica* viu una família de *dimonis*... M'explicaré, perquè no és cap broma. Una vegada, fent un grup del Centre

Excursionista aquest camí a peu i veient que se'ns feia de nit, ens va arregar en una camioneta una dona i els seus fills, que ens van deixar just a la Fàbrica de l'Infern perquè estiuejaven a la casa del davant... Fins ací tot normal, però el cap de setmana següent, assistint a l'*Almadrava Rock* dels Poblets (un altre poble de la Marina), a mitjan de les actuacions musicals hi va haver un Correfoc... Podeu endevinar qui anava baix el vestit de dimoni llançant coets a tota castanya? Doncs està clar; la dona que ens va apujar al seu vehicle i uns altres "dimoniets" més xicotets que eren els seus fills... i és que formaven part d'una Colla de Dimonis, no recorde bé si de la de Pedreguer, la de la Xara o la de Potries... Però que bo va estar allò!

Ep! Tornem a l'excursió. Seguirem aquell camí de tren i entre revolts vorem el poble de l'Orxa, ja al Comtat; hi anirem per a gaudir de la seua traça urbana i prendre algun refresc com ara una "*mentireta*" (ja direu què vos pareix), coques de dacsa i faves seran la menjada fonamental, servides en platerets no massa grans. Després començarà una pujada espectacular per un camí asfaltat que mena cap al Pla de Dalt, lloc on s'ajunten les comarques de la Safor, el Comtat i la Marina Alta. Una vegada allí dalt i després de l'esforç, a banda de jugar a endevinar a quina comarca esteu, allò que voreu recompensarà amb escreix la vostra àrdua ascensió: Un pla de conreus de secà s'obrirà als vostres ulls i tot seguint el camí tindreu la impressió d'haver-vos endinsat en una dimensió fora del temps ordinari; els conreus i el camí seran les úniques marques humanes enmig d'un paisatge inalterat que sembla haver estat creat per als vila-realencs: incrèduls urbanites que no concebeixen cap lloc sense una fàbrica, un funeral o una fila de cases en construcció... (si només foren cases!).

Aquesta visió serà breu i prompte despertareu fent camí avall per un pendent pronunciat que vos conduirà cap al primer poble de la Vall de Gallinera, que en aquest cas serà Llombai, sense perdre en cap moment la referència de la Peña Foradada que domina amb el seu misteri tota aquesta part de la Vall.

I per acabar em referiré a les paraules de l'il·lustre Bernat Capó, benissenc, escriptor i exalcalde de Benissa, coneixedor de les més insòlites contradades de la Marina i dels seus secrets més amagats, així com explorador incombustible de la manera de vida tradicional del poble valencià: "*Gallinera, que rebé el nom Galinar durant bona part de l'època musulmana, és una via natural de pas entre la muntanya alcoiana i la mar deniera...*" Una definició simple però encertada que alhora cerca la vostra curiositat. Allí hi trobem, per exemple, la primera

cooperativa de l'Estat en el comerç de la cirera, la qual cosa, per a un municipi tan menut no deixa de ser un fet importantíssim.

Benirrama, Benialí, Benitaia, Benissivà, la Carroja, Alpatró, Llombai i Benissili són els nuclis que conformen la Vall de Gallinera, units pel riu Girona, que baixa fins a la marjal de Pegò. Fa uns mesos, el seu ajuntament va ocupar les portades d'alguns periòdics per tal com hi havia la intenció d'urbanitzar "la Solana", la riba nord del riu constituïda d'una espectacular roca blanquinosa, efectivament calcària. Afortunadament el projecte ha fet marxa enrere i tot sembla que era fruit d'una confusa decisió de l'anterior equip de govern.

Les valls com la Gallinera són encara indrets fets a la mida humana, receptors d'una llarga i antiga tradició que traspuen les petjades de llunyanes civilitzacions mediterrànies. La Marina Alta és encara hui una terra de variats paisatges, que combinen la influència de la mar i els penyals rocallosos de l'interior, davall una llum aclaparadora, tot embolcallat per la transformació "tova" practicada pels éssers humans. Un paradís que està sent consumit per la voracitat d'una economia tan "desenvolupada" que té en el "totxo" la seua màxima expressió... Anglesos, alemanys, holandesos i fins i tot noruecs i suecs han establert les seues "colònies", ara es diuen urbanitzacions... Sinistra balearització!!

Recórrer la Vall de Gallinera és un plaer per a qualsevol persona de sentits desperts, la remor de les fulles dels seus cirerers, des de la seua senzillesa, fa una crida perquè hi anem. Cal anar-hi, només coneixent-la sabrem defensar-la!!

Miquel Notari

Solucions (pàgina 13)

	I	V	S	U	V	V	N
V	C	R	O	V	F	I	R
S	A	R	T	A	R	A	F
O	F	E	N	S	L	E	C
R	I	E	S	R	A	T	E
R	A	S	S	O	T	I	I
S	O	R	A	M	U	S	N
E	V	K	A	V	B	O	R
N	A	L	L	I	I	D	E
A	G	E	L	M	R	O	D
R	A	L	P	M	E	T	N
T	A	V	E	A	A	N	A

LA PRIMERA MISSA EN VALENCIÀ (DESPRÉS DE LA GUERRA CIVIL)

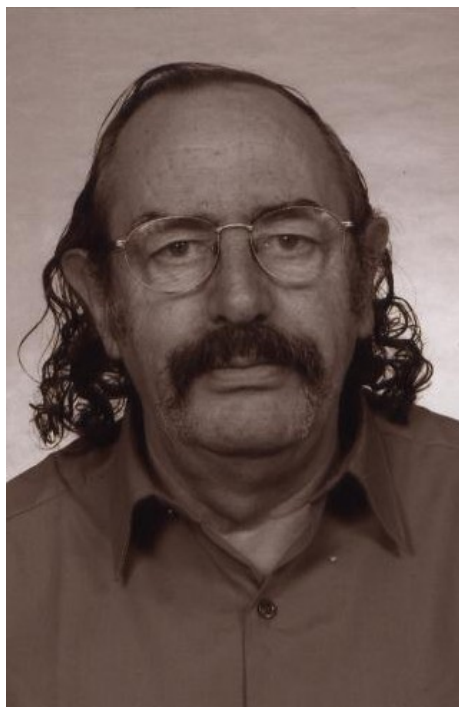
ENTREVISTA AMB EL PARE FRANCISCÀ VICENT VICENT

La veritat siga dita, el pare Vicent és un personatge peculiar. Ara, més a prop dels setanta que no pas dels seixanta anys, l' experiència de la vida li fa tenir més catxassa. El bigoti, les ulleres, el pèl llarg al tos li dona una imatge de professor despistat més que no pas de franciscà. Si convé definir-lo amb un adjectiu (no caldria però, perquè és, de veritat, indefinible) aquest seria la generositat. El pare Vicent és un home generós.

Una anècdota pot ajudar a situar-lo. Ens diu: "em trobava allà al Pirineu de vacances amb els seminaristes organitzant activitats dels "Minyons de Muntanya" i vaig haver de baixar a Lleida per tal de renovar-me el carnet d'identitat. Devia ser l' any seixanta-cinc". "Jo anava vestit amb pantaló curt, una camisa vermella i mocador verd amb les quatre barres al mocador. Arribo (sic) allà a la comissaria i em poso (sic) a la cua . Al cap d'una estona quan em toca el torn, llegeixen el carnet vell "pater". El policia em diu: *cola usted?* Doncs perquè ciutadà més. I en demanar-dic : *¿Estado civil?* cèlibe. de Educación Física." " En es mosquejà i feren venir un Lleida , trucaren per telèfon perquè no es creien que jo *¿usted no es sacerdote?* - Això no és pas la meva estat inherent a la meva contestar"

És aquest mateix pare "passar de tot" i que no el primer -segurament - que valencià ací a la vila de vell 1964, ara fa quaranta

Ens ho conta, als següent manera: "Jo m'havia cert les Ordres Menors i el rebudes de mans del llavors Bisbe de Solsona Vicente Enrique i Tarancón; allà els franciscans tenien el Seminari Major i recorde que erem 37 alumnes, la majoria catalans. Allí els estudis eren en llatí i la llengua de relació entre nosaltres, els alumnes, i entre nosaltres i els professors era , amb tota la naturalitat, el català. Per cert que el Tarancón allà tingué alguna topada amb Mossen Ballarín, al qual va destinar a Queral"

i veuen que sóc *¿Por qué ha hecho* em considere un me les meves dades li *¿Profesión?* profesor escoltar allò el policia germà franciscà de al Provincial, tot era capellà". "Pero Digué el guàrdia-professió, això és un persona! li vaig

Vicent , que sembla passa d'allò essencial va fer una missa en Vila-real allà pel ja anys.

SOCARRATS, de la format a Berga, on per Subdiaconat les havia

Però ¿això va ocòrrer per considerar catalanista al Ballarín? Li preguntem.
"No, no. Per considerar-lo massa obert, massa dialogant. Era dur el Tarancón."

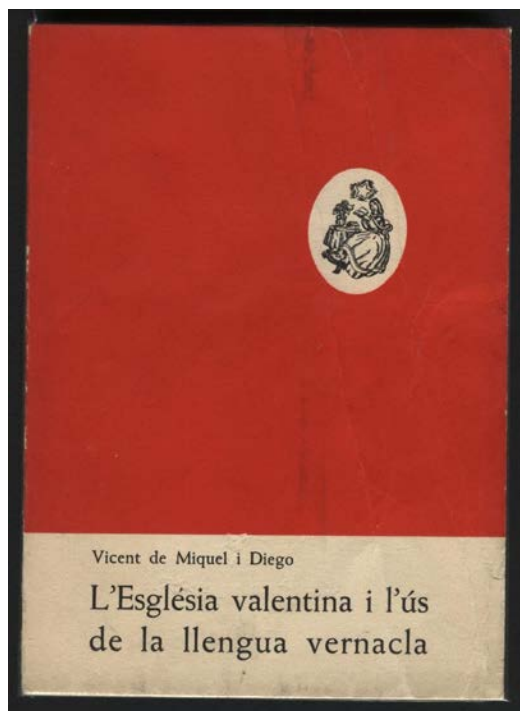
"Doncs quan va arribar l'hora de cantar missa jo vaig demanar de fer-ho al meu poble, a Vila-real". "I fer-ho al convent dels Franciscans que llavors, l'any 64, no era parròquia, com ara sí que ho és. Recorde que allà hi havia el pare Alós de Superior que dirigia el cinema Condal.

Jo dic que anava a fer la missa en valencià; millor en llatí, que es feia aleshores i en valencià. El Sr. Bisbe de Tortosa, Doctor Moll, va advertir als frares que això no es podia fer; llavors la persona que havia cercat jo per tal que hem fes el sermó, se'n tornà endarrera i no volgué fer-me'l; sort que un altre company ,Francesc Gómez, va i accedeix a fer el sermó en valencià. Deu minuts abans de començar la Missa, ja a la Sagristia, es presenta l'Arxiprest d'ací de Vila-real, Don Lucas Salomó i em diu: li recorde que té prohibició expressa del Sr. Bisbe de fer-la en valencià"

Vicent continua: "En aquell moment jo, amb el màxim respecte, li vaig dir a l'Arxiprest: mire perdone, el meu superior no és pas el Bisbe de la Diòcesi de Tortosa. És el Provincial de Catalunya i aquest sí que m'ha concedit el permís".

"I la Missa es va fer tota la celebració de la paraula i també el sermó en valencià ! I el canó en llatí"

Recordem que eren temps de l'inici del Concili Vaticà II.

Portada d'un llibre de la col·lecció
L'Estel editat a València l'any 1965.

I Vicent, el pare Vicent, encara afegeix "no és que l'ordre franciscana foren especialment dels més catalanistes. Els caputxins sí, que ho eren. En aquell moment a Catalunya moltes misses es feien ja en català".

"Ara mateix a Figueroles i Costur on jo vaig de vegades a dir la Missa es fa en valencià i no hi ha cap de problema. Ací a Vila-real, però, és distint".

I d'aquesta manera i tal com el pare Vicent ens ho ha volgut contar ho deixem clar als papers per si algú, en un moment determinat, vol saber-ne més de les relacions entre llengua i Església en aquest País nostre tan peculiar i tan curiós. És aquesta, com podeu comprendre, una contalla que supera de molt l'anècdota per passar al terreny de la categoria. Tot plegat ara fa quaranta anys un humil capellà franciscà de Vila-real va oficiar sense que caigués foc brusent del cel, ni passés res de res, la primera missa en la nostra llengua ací a la ciutat, després de la Guerra del trenta-sis.

Vila-real. Abril del 2004
Santiago Vilanova

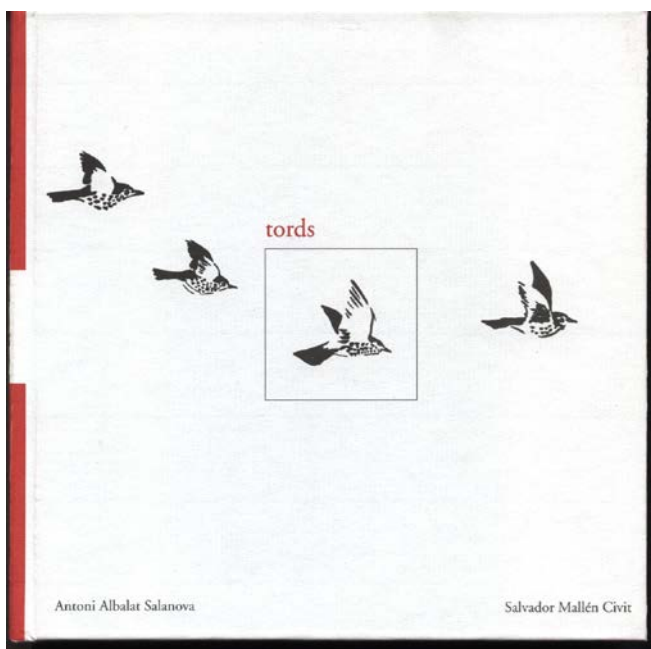
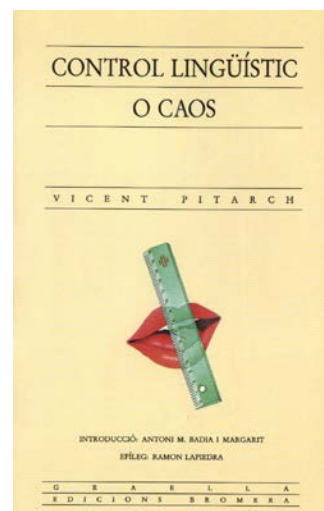
RENOVARÀ	▼	QUALITAT	▼	GOVERNADOR	▼	PLE	▼	MAQUINES	▼
EXAMINAR		NUÓS		ENCARA MÉS		PLURAL		CAPITOST	
➤		▼		▼		▼		▼	
GANDUL	➤								
AVORRIMENT									
➤						VIETNAM	➤		
FURTA	➤			▼		GOS	➤		
RUFLA						TRUMFO		FENEDURA	
➤						▼	GROGUENC	➤	▼
TAMBÉ	➤	ESTOSSEGAR	➤			▼			
HB		VOLÀTIL							RUBÈOLA
➤		▼	EQUIVOCA	➤			IRA ESCUADA	➤	▼
INTERÈS	➤					SALUDABLE		ERRADA	
FARELL				CAPGIRAT. INJURIES	➤ ▼		▼		
➤			PATERNALS	➤ ▼					
LOTERIA	➤					CETACI	➤		
CAPA									
➤		OCELLS	➤				UI!	➤	

Llibres

Per Enric Dobon

PITARCH ALMELA, Vicent: **Control lingüístic o caos.** Ed. Bromera, Alzira, 1996

Una exposició, clara i contundent, sobre la situació actual del català al País Valencià, on interessos i “maniobres disgregadores que generen jocs polítics mesquins” impedeixen que la llengua trobe una única eixida en el camí de la normativització.

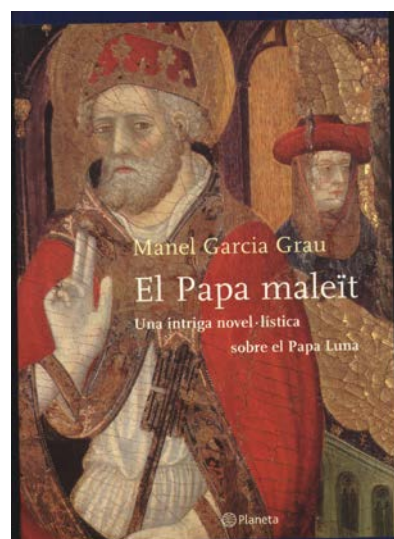

ALBALAT SALANOVA, Antoni / MALLÉN CIVIT, Salvador: **Tords.** Il·lustríssim Ajuntament de l'Alcora. L'Alcora, 2003

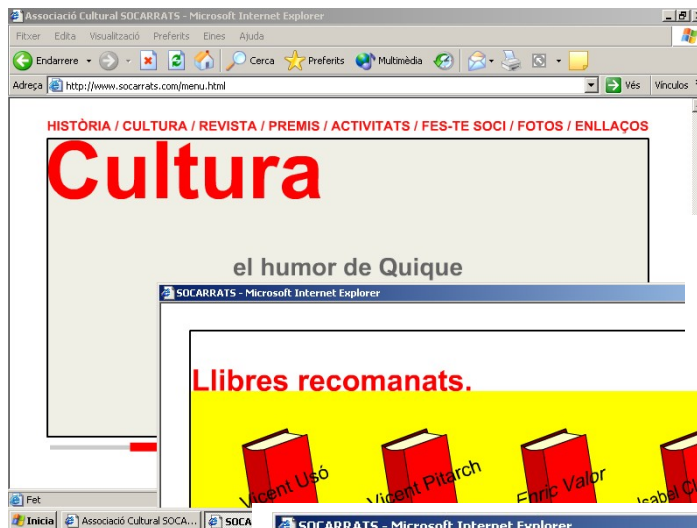
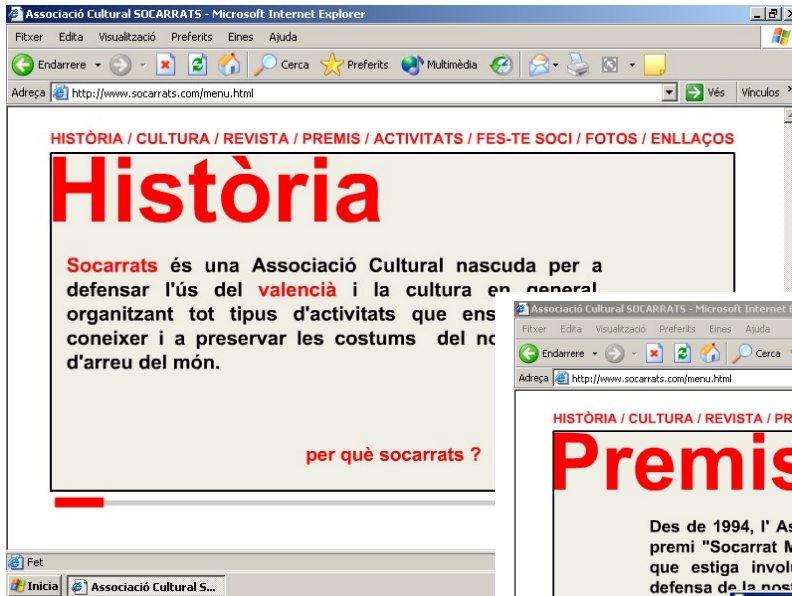
Amb un estudi introductor de Miquel Àngel Castillo, aquest llibre de poesia visual d'Antoni Albalat al voltant del món dels ocells, i amb les imatges de Salvador Mallén, ens ofereix una proposta diferent en la qual la diversitat de registres poètics, perfectament imbricats amb els dibuixos, ens planteja una altra manera de llegir poesia. Llibre suggeridor i atractiu.

GARCIA GRAU, Manel: **El Papa maleït.** Ed. Planeta. Barcelona, 2003

El doctor Jaume Lavèrnia, de la Universitat Jaume I de Castelló, descobreix, a la Biblioteca Nacional de París, uns comprometedors documents, molts anys amagats, en els quals un seguit de revelacions treuen a la llum fets i circumstàncies a l'entorn de la vida i la mort del Papa Luna. Les pàgines finals contenen un extens quadre cronològic de la vida de Benet XIII.

La web del Socarrats

www.socarrats.com

